

MVCRX08QU760
prvotní identifikátor

odbor všeobecné správy

náměstí Hrdinů 1634/3

140 21 Praha 4

Č. j. MV- 2197-9/VS-2025

Praha 12. září 2025

Počet stran: 11

Rozeslat dle rozdělovníku

INFORMACE č. 9/2025

Dohoda o příjmení podle § 660 písm. c) zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a prohlášení o užívání příjmení žen v mužském tvaru

- zrušení části II informace č. j. VS-319/60/2-2001, ze dne 18. července 2002, týkající se užívání příjmení žen.

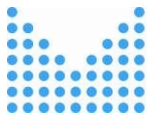
Ve výše uvedené informaci byly navrženy varianty řešení zápisu příjmení žen, které si nepřály užívat své příjmení v podobě odpovídající pravidlům české mluvnice.

Vzhledem k tomu, že s účinností od 1. 1. 2022 došlo ke změně zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o matrikách“), kdy ženy mohou požádat o uvedení svého příjmení v mužském tvaru bez nutnosti prokazování dalších zákonných podmínek, vyvstává potřeba sjednocení matriční praxe týkající se vyplňování dotazníku k uzavření manželství (dále jen „dotazník“) a protokolu o uzavření manželství v případě dohody o příjmení podle § 660 písm. c) zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“).

Stejná pravidla platí, s účinností od 1. 1. 2025, i v případě uzavření partnerství dvěma ženami.

Podle § 660 písm. c) občanského zákoníku snoubenci při sňatečném obřadu prohlásí, že příjmení jednoho z nich bude jejich příjmením společným, a ten, jehož příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení.¹

¹ Pro úplnost je třeba dále uvést, že má-li v případě volby podle § 660 písm. c) občanského zákoníku snoubenec, jehož příjmení nemá být příjmením společným, připojované příjmení, může jako

Podle § 69 odst. 1 zákona o matrikách se příjmení žen tvoří v souladu s pravidly české mluvnice. Podle § 69 odst. 2 zákona o matrikách lze při zápisu uzavření manželství na základě žádosti ženy, již se uzavření manželství týká, uvést v matriční knize příjmení, které bude po uzavření manželství užívat, v mužském tvaru.²

Chce-li žena po uzavření manželství užívat své **rodné příjmení** v mužském tvaru, lze matričnímu úřadu doporučit, aby tato žena nejprve podala žádost podle § 69a odst. 1 zákona o matrikách, na základě které bude mužský tvar rodného příjmení zapsán do matriční knihy narození. Pokud tento záměr vyjádří až v rámci předoddavkového řízení, jedná se o dvě samostatné žádosti, a to 1. žádost podle § 69a odst. 1 zákona o matrikách (samostatná žádost s podpisem ženy, která bude s průvodním dopisem postoupena na matriku narození) a 2. žádost podle § 69 odst. 2 zákona o matrikách (žádost vyplněná v dotazníku k uzavření manželství a následně potvrzená podpisem protokolu o uzavření manželství, kde je tento požadavek promítnut také).

Pokud žena před uzavřením manželství nepožádá o užívání svého rodného příjmení v mužském tvaru podle § 69a odst. 1 zákona o matrikách, je třeba, aby ji matriční úřad poučil o tom, že pouze na základě žádosti podle § 69 odst. 2 zákona o matrikách jí bude příjmení v mužském tvaru, které bude v manželství užívat, zapsáno pouze do knihy manželství, avšak rodné příjmení zůstane v knize narození beze změny, přičemž po uzavření manželství již žena není oprávněna své rodné příjmení jakkoli měnit.

Uvažujeme-li případ, kdy manželství uzavírá muž užívající příjmení Horák, a žena užívající příjmení Nováková, přičemž příjmení muže bude příjmením společným, mohou v souladu se zákonem vyvstat celkem čtyři varianty příjmení, které může žena v případě dohody učiněné v souladu s § 660 písm. c) občanského zákoníku užívat, a to:

1. Horáková Nováková
2. Horák Nováková
3. Horáková Novák
4. Horák Novák

připojované příjmení zvolit pouze první příjmení. Volba podle § 660 písm. c) občanského zákoníku není možná, má-li již snoubenec, jehož příjmení bude příjmením společným, připojované příjmení (viz § 662 občanského zákoníku).

² Možnost prohlášení o užívání příjmení v mužském tvaru zůstává ze zákona zachována i v případě aplikace § 660 písm. a) a b) občanského zákoníku.

Varianta 1. představuje situaci, kdy žena nemusí činit prohlášení o užívání příjmení v mužském tvaru. Muž vstupuje do manželství s příjmením „Horák“. Žena vstupuje do manželství s příjmením „Nováková“. Snoubenci se dohodli na společném příjmení po muži „Horák – Horáková“ a žena bude ke společnému příjmení připojovat na druhém místě své dosavadní příjmení ve tvaru „Horáková Nováková“

1. strana dotazníku

c) příjmení jednoho z nás bude naším příjmením společným, a muž – žena*), jehož – jejíž*) příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení *) nehodící se škrtněte	muž: Horák žena: Horáková Nováková dětí: Horák – Horáková
--	---

2. strana dotazníku

Žena předběžně žádá, aby její příjmení Horáková Nováková, vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: -----

Obdobně jako při vyplňování dotazníku, bude postupováno i v případě vyplnění protokolu o uzavření manželství, a to i v případě dalších variant.

Zápis do matriční knihy manželství:

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné <i>Horák – Horáková</i>
	každý své dosavadní a děti příjmení _____
	spolu s příjmením společným bude žena užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj. <i>Horáková Nováková</i>
Záznamy a opravy před podpisem Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (cizozemského matričního dokladu) vyhotoveného (dne, kým)	

V oddacím listu bude uvedeno:

Muž: Horák

Žena: Horáková Nováková

Děti: Horák – Horáková

V souladu s § 69 odst. 1 zákona o matrikách není třeba v případě variant uvedených pod body 1. – 3., oproti variantě stanovené pod bodem 4., činit prohlášení o užívání jednoho z příjmení v mužském tvaru, neboť všechny uvedené varianty připouští pravidla české mluvnice. Takový postup má ovšem důsledky v případě změny příjmení ženy po dobu trvání manželství, neboť v souladu s § 70 odst. 6 zákona o matrikách může jeden z manželů, který užívá připojované příjmení (v daném případě žena), i později učinit před kterýmkoli matričním úřadem prohlášení, že od užívání připojovaného příjmení upouští, či dopady na tvar příjmení v případě rozvodu manželství, pakliže by se např. paní Horáková Novák rozhodla po rozvodu přijmout zpět své dřívější příjmení Nováková (viz § 759 občanského zákoníku). S ohledem na absenci prohlášení o tom, že žena chce po uzavření manželství užívat příjmení v mužském tvaru (prohlášení nebylo učiněno při uzavření manželství), totiž nemůže žena příjmení (společné v případě upuštění od užívání připojovaného nebo připojované v případě upuštění od užívání společného po rozvodu manželství) užívat v mužském tvaru. V obou uvedených případech by tak muselo být učiněno prohlášení o užívání příjmení ženy v mužském tvaru podle § 69a odst. 1 zákona o matrikách. Proto se jeví jako nejvhodnější, aby žena, pokud zvolí při uzavření manželství variantu 2.– 4., vždy učinila prohlášení o užívání konkrétního příjmení v mužském tvaru podle § 69 odst. 2 zákona o matrikách. V opačném případě může být pochybnost o projevu vůle ve vztahu k užívání konkrétního tvaru příjmení ženy. Postup pro samotný zápis jednotlivých variant je podrobněji rozveden níže v metodice.

Vzhledem k tomu, že § 69 odst. 2 zákona o matrikách upravuje příjmení, které bude žena po uzavření manželství užívat, avšak nestanovuje, zda první, druhé nebo obě příjmení, lze dovodit, že si žena může zvolit mužský tvar příjmení ve více variantách:

- A. Horák Nováková
- B. Horák Novák (podrobněji viz B1, B2)
- C. Horáková Novák

Problematicku příjmení konzultovalo Ministerstvo vnitra s Ústavem pro jazyk český, oddělení onomastiky, kdy z vyjádření PhDr. Pavla Štěpána, Ph.D., vyplynulo, že z jazykového hlediska lze připustit varianty v kombinaci přechýlené a nepřechýlené na prvním či druhém místě, nebo i v kombinaci obojího.

Základním pravidlem je, že se přechylují obě příjmení, tj. jak připojované, tak společné příjmení. Přeje-li si žena nepřechylovat obě nebo jedno z těchto příjmení, musí o to požádat, tzn. žena by měla vyjádřit vůli o podobě svého příjmení.

Dohodu o příjmení, v případě, že si zvolí snoubenci variantu s odkazem na § 660 písm. c) občanského zákoníku, doporučujeme v dotazníku vyplňovat následovně.

Varianta A:

Muž vstupuje do manželství s příjmením „Horák“. Žena vstupuje do manželství s příjmením „Nováková“. Snoubenci se dohodli na společném příjmení po muži „Horák – Horáková“ a žena bude ke společnému příjmení v mužském tvaru připojovat na druhém místě své dosavadní příjmení v podobě „Horák Nováková“.

1. strana dotazníku

c) příjmení jednoho z nás bude naším příjmením společným, a muž – žena*), jehož – jejíž*) příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení *) nehodící se škrtněte	muž: Horák žena: Horáková Nováková dětí: Horák – Horáková
--	---

2. strana dotazníku

Žena předběžně žádá, aby její příjmení Horáková Nováková, vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: Horák Nováková

Podstatné je, že žena musí explicitně projeviti svoji vůli, v souladu s § 69 odst. 2 zákona o matrikách, že hodlá do budoucna užívat společné příjmení v mužském tvaru. V takovém případě, pokud by žena v budoucnu upustila od užívání svého připojovaného příjmení, nemusela by již o mužský tvar příjmení získaný po uzavření manželství žádat. Svoji vůli již žena explicitně projevila, tj. mužský tvar příjmení uvedla v dotazníku.

Pokud by po dobu trvání manželství došlo ke změně společného příjmení manželů, pak lze vycházet z prohlášení ženy při uzavření manželství a žena by i nové příjmení bez dalšího prohlášení užívala v mužském tvaru. Pokud se žena po rozvodu manželství vrátí k původnímu příjmení, které užívala před uzavřením manželství, bude toto příjmení nadále užívat v přechýlené podobě „Nováková“.

Pokud by chtěla užívat toto příjmení v mužském tvaru, musela by učinit prohlášení podle § 69a odst. 1 zákona o matrikách.

Zápis do matriční knihy manželství:

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné <i>Horák – Horáková/Horák</i>
	každý své dosavadní a děti příjmení _____
	spolu s příjmením společným bude žena užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj. <i>Horák Nováková</i>
Záznamy a opravy před podpisem Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (cizozemského matričního dokladu) vyhotoveného (dne, kým) <i>Zde zapsaná žena požádala v souladu s § 69 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o uvedení společného příjmení po uzavření manželství v mužském tvaru, tj. „Horák Nováková“.</i>	

V oddacím listu bude uvedeno:

Muž: Horák

Žena: Horák Nováková

Děti: Horák – Horáková

Žena požádala o užívání společného příjmení, na němž se při uzavření manželství dohodli, v mužském tvaru, tj. Horák (§ 69 odst. 2 zákona o matrikách) a ke společnému příjmení připojila své dosavadní příjmení [§ 660 písm. c) občanského zákoníku]. Matrikář provede zápis do knihy manželství a vydá oddací list, na němž bude v oddíle „Dohoda o příjmení“ uvedeno příjmení ženy Horák Nováková.

Varianta B1:

Muž vstupuje do manželství s příjmením „Horák“. Žena vstupuje do manželství s příjmením „Nováková“. Snoubenci se dohodli na společném příjmení po muži „Horák – Horáková“ a žena bude ke společnému příjmení připojovat na druhém místě své dosavadní příjmení. Po uzavření manželství chce žena užívat obě příjmení v mužském tvaru, tj. „Horák Novák“.

1. strana dotazníku

c) příjmení jednoho z nás bude naším příjmením společným, a muž – žena*), jehož – jejíž*) příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení *) nehodící se škrtněte	muž: Horák žena: Horáková Nováková dětí: Horák – Horáková
--	---

2. strana dotazníku

Žena předběžně žádá, aby její příjmení Horáková Nováková, vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: Horák Novák

Zápis do matriční knihy manželství:

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné <i>Horák – Horáková/Horák</i>
	každý své dosavadní a děti příjmení _____
	spolu s příjmením společným bude žena užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj. <i>Horák Novák</i>

Záznamy a opravy před podpisem
Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (cizozemského matričního dokladu) vyhotoveného (dne, kým)
Zde zapsaná žena požádala v souladu s § 69 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o uvedení společného a připojovaného příjmení po uzavření manželství v mužském tvaru, tj. „Horák Novák“.

V oddacím listu bude uvedeno:

Muž: Horák

Žena: Horák Novák

Děti: Horák – Horáková

Žena požádala o užívání obou příjmení společného a připojovaného, na nichž se při uzavření manželství dohodli, v mužském tvaru, tj. Horák Novák (§ 69 odst. 2

zákona o matrikách). Matrikář provede zápis do knihy manželství a vydá oddací list, na němž bude v oddíle „Dohoda o příjmení“ uvedeno příjmení ženy Horák Novák.

Pokud by po dobu trvání manželství došlo ke změně společného příjmení manželů, pak lze vycházet z prohlášení ženy při uzavření manželství a žena by i nové příjmení bez dalšího prohlášení užívala v mužském tvaru.

Varianta B2:

Muž vstupuje do manželství s příjmením „Horák“. Žena vstupuje do manželství s příjmením „Novák“. Snoubenci se dohodli na společném příjmení po muži „Horák – Horáková“ a žena bude ke společnému příjmení, které chce užívat v mužském tvaru, připojovat na druhém místě své dosavadní příjmení, tj. „Horák Novák“.

1. strana dotazníku

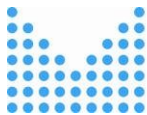
c) příjmení jednoho z nás bude naším příjmením společným, a muž – žena*), jehož – jejíž*) příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení *) nehodící se škrtněte	muž: Horák žena: Horáková Novák děti: Horák – Horáková
--	--

2. strana dotazníku

Žena předběžně žádá, aby její příjmení Horáková Novák, vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: Horák Novák

Zápis do matriční knihy manželství:

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné <i>Horák – Horáková/Horák</i>
	každý své dosavadní a děti příjmení _____
	spolu s příjmením společným bude žena užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj. <i>Horák Novák</i>

Záznamy a opravy před podpisem

Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (cizozemského matričního dokladu) vyhotoveného (dne, kým)

Zde zapsaná žena požádala v souladu s § 69 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o uvedení společného příjmení po uzavření manželství v mužském tvaru, tj. „Horák Novák“.

V oddacím listu bude uvedeno:

Muž: Horák

Žena: Horák Novák

Děti: Horák – Horáková

Žena požádala o užívání společného příjmení, na němž se při uzavření manželství dohodli, v mužském tvaru, tj. Horák (§ 69 odst. 2 zákona o matrikách). Matrikář provede zápis do knihy manželství a vydá oddací list, na němž bude v oddíle „Dohoda o příjmení“ uvedeno příjmení ženy Horák Novák.

Žena vstupovala do manželství s příjmením v mužském tvaru, tj. Novák, a tudíž dodatečný záznam do matriční knihy v souladu s prohlášením ženy ve smyslu § 69a odst. 1 zákona o matrikách, byl již před sňatkem ženy proveden. Tzn. žena požádala o užívání svého rodného příjmení v mužském tvaru ve smyslu § 69a odst. 1 zákona o matrikách před uzavřením manželství. Matrika narození provedla dodatečný záznam do matriční knihy narození a vystavila nový rodný list, v němž je uvedeno v záhlaví příjmení Novák. V poznámce rodného listu je uvedeno, odkdy (právní účinky provedení dodatečného záznamu) žena užívá příjmení v mužském tvaru (srov. § 69a odst. 4 zákona o matrikách).

Varianta C:

Muž vstupuje do manželství s příjmením „Horák“. Žena vstupuje do manželství s příjmením „Nováková“. Snoubenci se dohodli na společném příjmení po muži „Horák – Horáková“ a žena bude ke společnému příjmení připojovat na druhém místě své dosavadní příjmení. Po uzavření manželství chce žena své dosavadní příjmení užívat v mužském tvaru tj. „Horáková Novák“.

1. strana dotazníku

c) příjmení jednoho z nás bude naším příjmením společným, a muž – žena*), jehož – jejíž*) příjmení nemá být příjmením společným, bude ke společnému příjmení na druhém místě připojovat své dosavadní příjmení *) nehodící se škrtněte	muž: Horák žena: Horáková Nováková dětí: Horák – Horáková
--	---

2. strana dotazníku

Žena předběžně žádá, aby její příjmení Horáková Nováková, vyplývající z dohody o příjmení po uzavření manželství, bylo v knize manželství zapsáno v mužském tvaru: Horáková Novák

Zápis do matriční knihy manželství:

DOHODA O PŘÍJMENÍ	společné <i>Horák – Horáková</i>
	každý své dosavadní a děti příjmení _____
	spolu s příjmením společným bude žena užívat a na druhém místě uvádět příjmení předchozí, tj. <i>Horáková Novák</i>

Záznamy a opravy před podpisem
Zapsáno na základě protokolu o uzavření manželství/partnerství (cizozemského matričního dokladu) vyhotoveného (dne, kým)
Zde zapsaná žena požádala v souladu s § 69 odst. 2 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o uvedení připojovaného příjmení po uzavření manželství v mužském tvaru, tj. „Horáková Novák“.

V oddacím listu bude uvedeno:

Muž: Horák

Žena: Horáková Novák

Děti: Horák – Horáková

Žena požádala o užívání svého dosavadního příjmení v mužském tvaru, tj. Horáková Novák (§ 69 odst. 2 zákona o matrikách). Matrikář provede zápis

do knihy manželství a vydá oddací list, na němž bude v oddíle „Dohoda o příjmení“ uvedeno příjmení ženy Horáková Novák.

Pro úplnost je třeba dále upozornit, že bude-li žena vstupovat do manželství s příjmením v mužském tvaru, které nebude příjmením společným a toto příjmení by po uzavření manželství chtěla připojovat ve tvaru v souladu s pravidly české mluvnice, je třeba postupovat podle § 69b zákona o matrikách, tj. žena musí učinit samostatné prohlášení o užívání příjmení v souladu s pravidly české mluvnice. Uvedené prohlášení není součástí dotazníku ani protokolu o uzavření manželství a je třeba jej učinit zvlášť. V praxi ovšem nelze vyloučit ani souběh žádostí, kdy žena současně se zápisem manželství učiní žádost o zápis příjmení v přechýlené podobě. Za této situace může matriční úřad přijmout oba tyto samostatné úkony v rámci předoddavkového řízení souběžně. Obdobně lze postupovat i v případech zakotvených v § 69a odst. 3 zákona o matrikách či § 26 odst. 3 zákona o matrikách.

Příklad:

Muž vstupuje do manželství s příjmením „Horák“. Žena vstupuje do manželství s příjmením „Novák“. Snoubenci se dohodli na společném příjmení po muži „Horák – Horáková“ a žena bude ke společnému příjmení připojovat na druhém místě své dosavadní příjmení, které chce po uzavření manželství užívat v souladu s pravidly české mluvnice ve tvaru „Horák Nováková“.

V tomto případě musí žena učinit samostatné prohlášení v souladu s § 69b zákona o matrikách dle výše uvedeného.

Žádáme, aby s obsahem shora uvedeného byly seznámeny všechny matriční úřady v působnosti krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a magistrátů měst Brna, Ostravy, Plzně a Magistrátu hl. m. Prahy.

JUDr. Petr Voříšek, Ph.D.

ředitel odboru

Rozdělovník:

- všem krajským úřadům
- všem odborům vnitřních věcí magistrátů měst Brna, Ostravy a Plzně
- odboru živnostenskému a občanskosprávnímu Magistrátu hl. m. Prahy